
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۲۹۶

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۳۹۶، «حصد» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «حصد» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «حصد» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۳۹۶
ریشه	حصد
تعداد تکرار	۶
تعداد مشتقات	۵
تعداد ریشه مرتبط	۶۴

فهرست مشتقات

۱. الحَصِيد (۱)   ۲. حَصَادِهِ (۱)   ۳. حَصَدْتُمْ (۱)   ۴. حَصِيماً (۲)   ۵. حَصِيدٌ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتی (۲)	۱۴. ثمر (۲)	۲۷. رمن (۱)	۴۰. شبه (۲)	۵۳. لیل (۱)
۲. اخذ (۱)	۱۵. جعل (۲)	۲۸. زخرف (۱)	۴۱. ظنن (۱)	۵۴. مثل (۱)
۳. ارض (۲)	۱۶. جنن (۲)	۲۹. زرع (۲)	۴۲. عرش (۲)	۵۵. موه (۲)
۴. اکل (۴)	۱۷. حيب (۲)	۳۰. زيت (۱)	۴۳. غنى (۱)	۵۶. نبء (۱)
۵. امر (۱)	۱۸. حتى (۲)	۳۱. زيتون (۱)	۴۴. غير (۲)	۵۷. نبت (۲)
۶. امس (۱)	۱۹. حقق (۱)	۳۲. زيل (۱)	۴۵. فصل (۱)	۵۸. نخل (۱)
۷. انس (۱)	۲۰. حيي (۱)	۳۳. زين (۱)	۴۶. فكر (۱)	۵۹. نزل (۲)
۸. انن (۳)	۲۱. خلط (۱)	۳۴. سبع (۱)	۴۷. قدر (۱)	۶۰. نشء (۱)
۹. اهل (۱)	۲۲. خلف (۱)	۳۵. سبل (۱)	۴۸. قرى (۱)	۶۱. نعم (۱)
۱۰. اوى (۱)	۲۳. حمد (۱)	۳۶. سرف (۲)	۴۹. قصص (۱)	۶۲. نهر (۱)
۱۱. ائى (۱)	۲۴. دعوى (۱)	۳۷. سمو (۲)	۵۰. قلل (۱)	۶۳. وذر (۱)
۱۲. ابي (۱)	۲۵. دنوى (۱)	۳۸. سنبل (۱)	۵۱. قول (۱)	۶۴. يوم (۱)
۱۳. برک (۱)	۲۶. دئب (۱)	۳۹. سنو (۱)	۵۲. قوم (۲)	

فهرست آیات

۱. {الأنعام - ۱۴} وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالتَّخْلُ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْلُهُ وَالرُّيُونَ وَالرُّمَانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ
۲. {يونس - ۲۴} إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَغْن بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ
۳. {هود - ۱۰} ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْفُرَى تَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ
۴. {يوسف - ۴۷} قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأْبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ
۵. {الأنبياء - ۱۵} فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ
۶. {ق - ۹} وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ